

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ เป็นเอกลักษณ์แสดงถึงความเป็นชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงให้เห็นวิถีชีวิต ความคิด ความเชื่อ และความเป็นอารยะของชาติไทยซึ่งปรากฏให้เห็นในงานศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรมหลากหลายสาขา งานสร้างสรรค์ที่เกิดจากการใช้ภาษาทั้งในรูปของวรรณคดีและวรรณกรรม ในฐานะที่ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ ชาวไทยจึงใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน และในการประกอบกิจการงานทุกประเภทและทุกระดับ เราใช้ภาษาไทยในการศึกษาในการรับรู้ รับความรู้ ความคิด ความเชื่อ และวัฒนธรรมจากบรรพบุรุษที่สะสมไว้ ในขณะที่เดียวกันเราก็ใช้ภาษาในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเชื่อ และวัฒนธรรมเช่นกัน ภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของคนไทยที่ทุกคนจะต้องหวงแหนรักษาและสืบทอดให้อยู่คู่ชาติไทยสืบไป (สมาคมครูภาษาไทยแห่งประเทศไทย. 2549 : 7)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนานักเรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการเรียนต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 1) และให้มีคุณภาพเกิดสมรรถนะมีความสามารถในการสื่อสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม ซึ่งสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารการเรียนรู้

1. การอ่าน 2. การเขียน 3. การฟัง การดู และการพูด 4. หลักการใช้ภาษาไทย 5. วรรณคดีและวรรณกรรม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ให้ความสำคัญของภาษาไทยว่าเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูล สารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ สืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 37)

ในการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมาในปีการศึกษาที่ 2556 ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองสระพัง จากการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เห็นได้จากรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับเขตพื้นที่ (LAS) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ในวิชาภาษาไทย ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 31.80 และคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปลายปี ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 73 (โรงเรียนบ้านหนองสระพัง. 2556 : 5) จากผลการประเมินดังกล่าว เป็นตัวชี้วัดถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ต่ำกว่าเป้าหมายของโรงเรียนที่กำหนดไว้ คือ คะแนนการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน คะแนนเฉลี่ย 35 ขึ้นไป และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปลายปี คะแนนเฉลี่ย 75 ขึ้นไป และจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการสังเกตการเรียนการสอนพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ยังอ่านคำศัพท์พื้นฐานระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำหนดให้ไม่คล่อง เขียนไม่ได้ ไม่เข้าใจความหมายของคำ ไม่สามารถนำคำที่กำหนดให้แต่งประโยคที่มีความหมายได้ถูกต้อง นักเรียนยังเขียนคำไม่ถูกต้องและไม่สามารถทำแบบฝึกหัดหรือใบงานที่กำหนดให้ได้ ใช้คำในการสื่อสารไม่ถูกต้อง ไม่เข้าใจการใช้คำกับประโยค รวมทั้งการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ เกี่ยวกับการใช้คำต่างๆ สังเกตได้จากการตอบคำถามของครูในห้องเรียน การทำแบบทดสอบยังไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด นักเรียนยังไม่สามารถใช้คำได้ถูกต้อง นักเรียนไม่สามารถอ่าน เขียนคำยาก และเมื่อนำคำเหล่านี้มาให้ให้นักเรียนทำกิจกรรมเขียนตามคำบอก โดยมีเกณฑ์การเขียนคือ เขียนถูก 1 คำ 1 คะแนน เขียนผิดได้ 0 คะแนน ซึ่งเขียนตามคำบอกครั้งละ 10 คำ ซึ่งเป็น

คำศัพท์ที่อยู่ในบัญชีคำศัพท์พื้นฐานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เกณฑ์การผ่านร้อยละ 70 ขึ้นไป ซึ่งพบนักเรียนส่วนใหญ่ซึ่งมีจำนวน 19 คน เขียนไม่ถูกต้อง มีส่วนน้อยซึ่งมีนักเรียนจำนวน 9 คนที่เขียนถูกต้อง ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาในการเรียน เพราะจะส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้คำศัพท์ที่ยากขึ้นในระดับต่อไป จึงได้นำคำที่เขียนผิดมาสร้างเป็นบทเรียนสำเร็จรูป

จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง คำ จำนวน 80 คำ ได้แก่ ประชาสัมพันธ์ สถานภาพ เจตคติ เอรีดอ้อย พระโล่ สารพัด ขวักไขว่ คละคลุ้ง อนุญาต ประพันธ์ วัฒนธรรม กลวิธี เปรี้ยว วิเคราะห์ นรชาติ พลาสติก อารมณ์ ชัยพีช ภาษนะ สอร์โมน ลครวาศอก บัจฉัย ขยุกขยิก สมณะ เครื่องขมิบ เผ่าพันธุ์ วิบัติ พิภพ บพิตร ภิญโญ ทรุษสารท โมนา อติสร แดง ทรายดล บงกช อภิวัฒน์ บทศรี ผลิตผล ปราชัย ชลมารค อานิสงส์ พจนารถ ฌมิ่งทิง จักรพรรดิ ทักษิณาวรรต ปาฏิหาริย์ สรวงสวรรค์ อันตรธาน อประมาณ ปรีมปรา รุกขมุต มรรคนายก กรรมฐาน กรรมอาชีพ กรรมวิธี พนาสมนต์ นพปฎล อวมงคล อรหันต์ สรรพากร สรรพาวุธ สรรพสิ่ง สรรพสามิต สารสนเทศ ไพรณิย์ กบิลพัสดุ์ บรรพบุรุษ กัลปาวสาน พุฒามาตร์ สมานฉันท์ บทมลาธย์ พสุธา ฆราวาส มหรสพ วิจารณ์ญาณ สัญชาติญาณ นิทรศการ ทิพยญาณ พุทฺเสนา ซึ่งเป็นคำศัพท์ยากที่อยู่ในบัญชีคำศัพท์พื้นฐานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้มาจากทำกิจกรรมเขียนตามคำบอกทั้งหมด 80 คำ โดยมีเกณฑ์การเขียนคือ เขียนถูก 1 คำ 1 คะแนน เขียนผิดได้ 0 คะแนน ซึ่งเขียนตามคำบอกครั้งละ 10 คำ เกณฑ์การผ่านร้อยละ 70 ขึ้นไป และได้ทำการตรวจคะแนนการเขียนตามคำบอก พบว่า คำทั้ง 40 คำที่เลือกมานี้ เป็นคำที่นักเรียนส่วนใหญ่เขียนไม่ถูกต้อง มีส่วนน้อยที่เขียนถูกต้อง นักเรียนไม่เข้าใจความหมายของคำ เขียนสื่อสาร แต่งประโยคไม่ถูกต้อง จึงนำคำจำนวน 40 คำนี้มาจัดทำเป็นบทเรียนสำเร็จรูป จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งหมด 5 ชุด ได้แก่ คำยากชุดที่ 1 ประกอบด้วยคำยากทั้งหมด 40 คำ ได้แก่ ชลมารค อานิสงส์ พจนารถ ฌมิ่งทิง จักรพรรดิ ทักษิณาวรรต ปาฏิหาริย์ สรวงสวรรค์ อันตรธาน อประมาณ ปรีมปรา รุกขมุต มรรคนายก กรรมฐาน กรรมอาชีพ กรรมวิธี บรรจถรณ์ นพปฎล อวมงคล โภธิญาณ สรรพากร สรรพเพชญ์ สารสนเทศ ไพรณิย์ พระชินสีห์ กบิลพัสดุ์ สังวัจจระ หิมพานต์ กัลปาวสาน พุฒามาตร์ ตาลปัตร บรรพชน พสุธา ฆราวาส มหรสพ วิจารณ์ญาณ สัญชาติญาณ นิทรศการ ทิพยญาณ พุทฺเสนา คำยากชุดที่ 2 ประกอบด้วยคำยาก 10 คำ ได้แก่ ชลมารค

อานิสงส์ พจนารถ ถมิ่งทิง จักรพรรดิ ทักษิณาวรรต ปาฏิหาริย์ สรวงสวรรค์ อันตรธาน
 อัประมาณ คำยากชุดที่ 3 ประกอบด้วยคำยาก 10 คำได้แก่ ปริมปรา รุกขมูล มรรคนายก
 กรรมฐาน กรรมอาชีพ กรรมวิธี บรรจรรถน์ นพปฏูล อวมงคล โภชัญญาน คำยากชุดที่ 4
 ประกอบด้วยคำยาก 10 คำได้แก่ สรรพากร สรรพเพชญ์ สารสนเทศ ไพรณีย์ พระชินสีห์
 กบิลพัสดุ์ สังวัจฉระ หิมพานต์ กัลปาวสาน พุทธามาตร คำยากชุดที่ 5 ประกอบด้วยคำยาก
 10 คำได้แก่ ตาลปัตร บรรพชน พสุธา ฆราวาส มหรสพ วิจารณ์ญาณ สัตยชาติญาณ
 นิทรศการ ทิพยญาณ พุทฺเสนา

การเรียนการสอนภาษาไทยในปัจจุบัน ต้องเน้นการสอนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและ
 การเรียนรู้ ให้อ่านอย่างรู้จริง สื่อสารได้ถูกต้อง เกิดผลดี โดยสามารถใช้ทักษะการฟัง การอ่าน
 การดู เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร และใช้ทักษะการพูดและการเขียน เป็นเครื่องมือในการ
 สื่อสารในบรรดาทักษะต่างๆทางภาษาไทย การเขียนเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญมากในการสื่อสาร
 เพราะการเขียนเป็นหลักฐานที่มั่นคงถาวรยิ่งกว่าทักษะอื่นๆในการนำเสนอข้อมูลความรู้
 ความคิด และประสบการณ์ต่างๆของผู้ส่งสารสู่ผู้รับสาร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 1)

บทเรียนสำเร็จรูปเป็นสื่อการเรียนรู้อย่างหนึ่งที่มุ่งให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองจะเร็ว
 หรือช้าตามความสามารถของแต่ละบุคคล นักเรียนจะต้องตอบสนองด้วยการเขียนคำตอบและ
 บทเรียนสำเร็จรูปสามารถเรียนที่ใด เมื่อใดก็ได้ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 76-77) ได้ให้
 ความหมายของบทเรียนสำเร็จรูปว่า เป็นสื่อการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้
 ด้วยตนเอง โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นกรอบ (Frame) แต่ละกรอบจะมีเนื้อหาเรียงไว้มุ่งให้เกิด
 ความรู้ตามลำดับ นักเรียนต้องตอบสนองด้วยการตอบคำถาม มีเฉลยคำตอบที่ถูกต้องในกรอบ
 ถัดไป

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียน
 สำเร็จรูปพบว่า บทเรียนสำเร็จรูปเป็นการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้สร้าง
 ความรู้ความเข้าใจด้วยตนเอง นักเรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้ตามบทเรียนสำเร็จรูปที่ครู
 ออกแบบไว้ นักเรียนจะเรียนรู้ด้วยความสนุกสนานไม่เบื่อหน่าย มีความพึงพอใจในการเรียน
 ทำให้เกิดความรู้เพิ่มขึ้น ดังที่ วารินทร์ รัศมีพรหม (2541 : 119) กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูป
 ดีกว่าการสอนแบบปกติ เพราะครูต้องเตรียมการสอน เตรียมเนื้อหา เตรียมความพร้อมของครู
 และเตรียมอุปกรณ์เพื่อเรียกความสนใจของนักเรียนให้อยู่กับบทเรียนสำเร็จรูป โดยที่นักเรียน
 จะไม่คิดเลยว่าครูกำลังสอนอยู่แต่จะคิดว่าตัวเองได้ในสิ่งที่อยากจะทำคือ ไม่ต้องนั่งฟังแต่คำ
 บรรยายของครูกับการท่องจำ ครูสามารถให้คำแนะนำได้อย่างทั่วถึงและยังกระตุ้นให้นักเรียน

มีความรับผิดชอบในการเรียนของตน และเรียนช้าหรือเร็วได้ตามความสามารถของตนเอง และยังทำให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมทุกคน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ชี้ให้เห็นว่าบทเรียนสำเร็จรูปมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และช่วยพัฒนาการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูป ซึ่งเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้นักเรียน อยากเรียน เป็นการสร้างบรรยากาศในการเรียน โดยมุ่งหวังว่านักเรียนจะเรียนได้ โดยไม่ต้องท่องจำ เรียนรู้ด้วยตนเอง ช่วยกันถามและช่วยกันอธิบายภายในกลุ่มจนสามารถแก้ปัญหาและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ช่วยให้นักเรียนรู้จักคิดอย่างมีระบบ มีเหตุผล มีความซื่อสัตย์ และมีวินัยในตนเอง ผู้วิจัยจึงได้นำเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือกัน เป็นวิธีการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child Centered) โดยมีการฝึกใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงานร่วมกัน สมาชิกภายในกลุ่มจะช่วยกันเรียน โดยนักเรียนที่มีความสามารถสูงจะช่วยเหลือนักเรียนที่มีความสามารถต่ำกว่า ช่วยเหลือกันจนสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จ สลาวิน (Slavin) ได้ทำการศึกษาและพัฒนา รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันหลายรูปแบบ การเรียนแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (Student Teams Achievement Division หรือเทคนิค STAD) ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่จัดผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย สมาชิกของกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถสูง ปานกลาง และต่ำ โดยมีสัดส่วน 1:2:1 สมาชิกในกลุ่มต้องช่วยเหลือกันและกันในการเรียน เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน และเตรียมสมาชิกของกลุ่มให้พร้อมสำหรับการทดสอบรายบุคคล คะแนนที่แต่ละคนทำได้จะถูกแปลงเป็นคะแนนของกลุ่ม สมาชิกของกลุ่มจึงมีความรับผิดชอบร่วมกันในการที่จะทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ และนพณา อ็อคด้วง (2547 : 8) ได้กล่าวถึงประโยชน์และคุณค่าของการเรียนแบบร่วมมือ คือ ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปอย่างกว้างขวาง นักเรียนภายในกลุ่มได้เรียนรู้พร้อมกันแบ่งบทบาทหน้าที่ และแก้ปัญหาร่วมกัน มีการเสนอแนะซักถาม คั่นคว้าหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ และส่งเสริมให้ฝึกการคิดในระดับการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินค่า ได้เรียนรู้วิธีการที่จะแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการช่วยเตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะเผชิญกับชีวิตจริง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองเช่นเดียวกับการเรียนรู้ของกลุ่ม ฝึกฝนทักษะการเป็นผู้นำผู้ตาม และได้เรียนรู้สิ่งต่างๆที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียนมากที่สุด ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนความเป็นประชาธิปไตย ฝึกการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ฝึกการอยู่

ร่วมกันอย่างเป็นสุข ช่วยให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน สามารถจดจำสิ่งที่เรียนได้นานขึ้น มีความสามารถในการใช้เหตุผล รักการทำงาน และมีใจจดจ่ออยู่กับงาน ยินดีให้ความร่วมมือในเรื่องต่างๆ มีโอกาสฝึกทักษะทางสังคม มีหัวหน้ากลุ่ม มีผู้ช่วย เป็นการเรียนรู้วิธีการทำงานเป็นกลุ่ม การร่วมกันเรียนภายในกลุ่ม ผู้เรียนทุกคนช่วยกันสนับสนุนซึ่งกันและกัน ให้ความไว้วางใจกัน มุ่งมั่นให้งานของกลุ่มบรรลุเป้าหมาย ให้นักเรียนได้รู้จักตนเองและเห็นคุณค่าของตนรวมถึงได้รู้จักผู้อื่นและเห็นคุณค่าของผู้อื่นดียิ่งขึ้น ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งชั้นสูงขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง คำ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและช่วยพัฒนาการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำถามการวิจัย

1. การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง คำ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด
2. ค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ เรื่อง คำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD อยู่ในระดับใด
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนรู้เรื่อง คำ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่
4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง คำ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD อยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง คำ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพ 80/80

2. เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง คำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง คำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง คำ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง คำ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนบ้านหนองสระพัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 28 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง คำ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD

2.1 ตัวแปรตาม คือ

2.1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1.2 ความพึงพอใจของนักเรียน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เป็นเนื้อตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง คำ จำนวน 40 คำ ได้แก่ ชลมารค อานิสงส์ พจนารถ ถมิ่งทิง จักรพรรดิ ทักษิณาวรรต ปาฏิหาริย์ สรวง

สวรรณค์ อันตรธาน อัประมาณ ปริมปรา รุกขมุต มรรคนายก กรรมฐาน กรรมาชีพ
กรรมวิธี พนาสมณห์ นพปฏล อวมงคล อรหันต์ สรรพากร สรรพาวุช สรรพสิ่ง
สรรพสามิต สารสนเทศ ไปรษณีย์ กบิลพัสดุ์ บรรพบุรุษ กัลปาวสาน พุฒามาตร์
สมานลันท์ บทมถลย พสุธา ฃรราวาส มัชยสถ์ ซึ่งเป็นคำศัพท์ยากที่อยู่ในบัญชีคำศัพท์
พื้นฐานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้มาจากทำกิจกรรมเขียนตามคำบอกทั้งหมด
80 คำ โดยมีเกณฑ์การเขียน คือ เขียนถูก 1 คำ 1 คะแนน เขียนผิดได้ 0 คะแนน ซึ่งเขียนตามคำ
บอกครั้งละ 10 คำ เกณฑ์การผ่านร้อยละ 70 ขึ้นไป และได้ทำการตรวจคะแนนการเขียนตาม
คำบอก พบว่า คำทั้ง 40 คำที่เลือกมานี้ เป็นคำที่นักเรียนส่วนใหญ่เขียนไม่ถูกต้อง มีส่วนน้อยที่
เขียนถูกต้อง นักเรียนไม่เข้าใจความหมายของคำ เขียนสื่อสาร แต่งประโยคไม่ถูกต้อง จึงนำ
คำจำนวน 40 คำนี้มาจัดทำเป็นบทเรียนสำเร็จรูป จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งหมด 5 ชุด
ได้แก่

คำยาขชุดที่ 1 ประกอบด้วยคำยาขทั้งหมด 40 คำ ได้แก่ ชลมารค อานิสงส์
พจนารถ ถมิงทิง จักรพรรดิ ทักษิณาวรรต ปาฎิหาริย์ สรวงสวรรคค์ อันตรธาน อัประมาณ
ปริมปรา รุกขมุต มรรคนายก กรรมฐาน กรรมาชีพ กรรมวิธี บรรจจธธณ์ นพปฏล อวมงคล
โพธิญาณ สรรพากร สรรพเพชฃู สารสนเทศ ไปรษณีย์ พระชินสีห์ กบิลพัสดุ์ สังวัจจระ
หิมพานต์ กัลปาวสาน พุฒามาตร์ ตาลปัตร บรรพชน พสุธา ฃรราวาส มทรสพ
วิจารณ์ญาณ สัญชาตญาณ นิทรศการ ทิพยญาณ พยุหเสนา

คำยาขชุดที่ 2 ประกอบด้วยคำยาข 10 คำได้แก่ ชลมารค อานิสงส์ พจนารถ
ถมิงทิง จักรพรรดิ ทักษิณาวรรต ปาฎิหาริย์ สรวงสวรรคค์ อันตรธาน อัประมาณ

คำยาขชุดที่ 3 ประกอบด้วยคำยาข 10 คำได้แก่ ปริมปรา รุกขมุต มรรคนายก
กรรมฐาน กรรมาชีพ กรรมวิธี บรรจจธธณ์ นพปฏล อวมงคล โพธิญาณ

คำยาขชุดที่ 4 ประกอบด้วยคำยาข 10 คำได้แก่ สรรพากร สรรพเพชฃู สารสนเทศ
ไปรษณีย์ พระชินสีห์ กบิลพัสดุ์ สังวัจจระ หิมพานต์ กัลปาวสาน พุฒามาตร์

คำยาขชุดที่ 5 ประกอบด้วยคำยาข 10 คำได้แก่ ตาลปัตร บรรพชน พสุธา
ฃรราวาส มทรสพ วิจารณ์ญาณ สัญชาตญาณ นิทรศการ ทิพยญาณ พยุหเสนา

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ใช้ระยะเวลาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ใช้เวลาในการทดลองสอน 15
ชั่วโมง ใช้เวลาทดสอบก่อนเรียน 1 ชั่วโมง ทดสอบหลังเรียน 1 ชั่วโมง รวมใช้เวลาทั้งหมด
17 ชั่วโมง

นิยามศัพท์เฉพาะ

บทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง เอกสารที่ใช้เป็นสื่อเพื่อใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีลักษณะเป็นเส้นตรงประกอบภาพการ์ตูน ในเล่มประกอบด้วยคำแนะนำสำหรับครู คำชี้แจงสำหรับนักเรียน แบบทดสอบก่อนเรียน กรอบความรู้ กรอบคำถาม แบบทดสอบหลังเรียน พร้อมเฉลย โดยเนื้อหาในบทเรียน 5 เรื่อง คือ 1. ค่ายากชุดที่ 1 2. ค่ายากชุดที่ 2 3. ค่ายากชุดที่ 3 4. ค่ายากชุดที่ 4 และ 5. ค่ายากชุดที่ 5 แต่ละชุด ใช้เวลาในการสอน 3 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 15 ชั่วโมง

การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD (Student Teams Achievement Divisions) หมายถึง การจัดการเรียนการสอนโดยแบ่งกลุ่มย่อย 4-5 คน สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคละกัน การเรียนด้วยเทคนิค STAD มีลำดับ 5 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นสอน ครูดำเนินการสอนเนื้อหา ทักษะหรือวิธีการเกี่ยวกับบทเรียนนั้นๆ อาจเป็นกิจกรรมที่ครูบรรยาย สาธิต ใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนหรือให้นักเรียนทำกิจกรรมทดลอง

2. ขั้นทบทวนความรู้เป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิก 4-5 คน ที่มีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน สมาชิกในกลุ่มต้องมีความเข้าใจว่า สมาชิกทุกคนจะต้องทำงานเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการศึกษาเอกสารและทบทวนความรู้ เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการสอบย่อย

3. ขั้นทดสอบย่อย ครูจัดให้นักเรียนทำแบบทดสอบย่อย หลังจากนักเรียนเรียนและทบทวนเป็นกลุ่มเกี่ยวกับเรื่องที่กำหนดนักเรียนทำแบบทดสอบคนเดียว ไม่มีการช่วยเหลือกัน โดยการทำแบบทดสอบย่อยท้ายบทเรียนสำเร็จรูปแต่ละเล่มทุกเล่ม

4. ขั้นหาคะแนนปรับปรุง คะแนนปรับปรุงเป็นคะแนนที่ได้จากการพิจารณาความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบครั้งก่อนๆ กับคะแนนการทดสอบครั้งปัจจุบัน ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนกำหนดไว้ ดังนั้นจะต้องมีการกำหนดคะแนนพื้นฐานของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งอาจได้จากค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบ 3 ครั้งก่อน หรืออาจใช้คะแนนทดสอบครั้งก่อน หากเป็นการหาคะแนนปรับปรุง โดยใช้รูปแบบการสอน STAD เป็นครั้งแรก

5. ขั้นให้รางวัลกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนปรับปรุงตามเกณฑ์ที่กำหนดจะได้รับคำชมเชย หรือติดประกาศที่บอร์ดในห้องเรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง คำ ประกอบกับ

กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD โดยกำหนดให้นักเรียนรวมกันเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-5 คน มีการแบ่งงานกันศึกษา ค้นคว้าความรู้จากบทเรียนสำเร็จรูป แล้วนำองค์ความรู้ที่ได้เสนอต่อกลุ่ม พร้อมกับเสนอปัญหาที่พบระหว่างการศึกษบทเรียนสำเร็จรูป 5 เรื่อง คือ คำยากชุดที่ 1 คำยากชุดที่ 2 คำยากชุดที่ 3 คำยากชุดที่ 4 และคำยากชุดที่ 5 เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มได้ร่วมกันแก้ปัญหา และสรุปเป็นองค์ความรู้ของกลุ่ม เป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการทดสอบย่อย การปรับปรุงคะแนน และขั้นให้รางวัลกลุ่ม

คำ หมายถึง คำศัพท์ที่เป็นคำที่มีความหมายได้จากที่ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขียนตามคำบอกจากบัญชีคำพื้นฐาน จำนวน 80 คำ ปรากฏว่า นักเรียนเขียนคำศัพท์ผิด ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ซึ่งได้แก่ คำว่า ชลมารค อานิสงส์ พจนารถ ถมิ่งทิง จักรพรรดิ ทักษิณาวรรต ปาฏิหาริย์ สรวงสวรรค์ อันตรธาน อภิระมาณ ปรีมปรา รุกขมุล มรรคนายก กรรมฐาน กรรมอาชีพ กรรมวิธี บรรจถรณ์ นพปฎล อวมงคล โพธิญาณ สรรพากร สรรพเชิญ สารสนเทศ ไพรณีย์ พระชินสีห์ กบิลพัสดุ์ สังวัจจรระ หิมพานต์ กัลปาวสาน พุทธามาตร์ ตาลปัตร บรรพชน พสุธา ฆราวาส มหรสพ วิจารณญาณ สัจชาติญาณ นิทรศการ ทิพยญาณ พยุหเสนา

ประสิทธิภาพของการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ที่มีประสิทธิภาพ 80/80 (E_1 / E_2) หมายถึง เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้ เรื่อง คำ ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้โดยพิจารณาจากคะแนนที่ได้จากการทดสอบย่อยท้ายแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผน และคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก (E_1) หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างเรียน คิดจากร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคน โดยเก็บคะแนนจากแบบทดสอบในบทเรียนสำเร็จรูปแต่ละเล่ม ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป

80 ตัวหลัง (E_2) หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพท์ คิดจากร้อยละของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองสระพัง จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

ค่าดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness index E.I.) หมายถึง ค่าคะแนนแสดงความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งได้สอบถามความรู้แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ 1. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนสำเร็จรูปจำนวน 20 ข้อ 2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD จำนวน 10 ข้อ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. โรงเรียนได้สารสนเทศ เรื่อง คำ ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเรื่องอื่นๆต่อไป
2. ครูใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STADเป็นแนวทางในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น
3. นักเรียนมีเจตคติที่ดีในการเรียนวิชาภาษาไทย ทำให้บรรยากาศการจัดการเรียนการสอนมีความสนุกสนาน นักเรียนมีความสุขในการเรียน